

SCHIJN

Verhaal van een moeder met een verslaafd kind

SCHIJN Verhaal van een moeder met een verslaafd kind
Copyright ©2024 | Anneke Hoitingh

Eerste druk 2024

Uitgeverij: 100 Jaar Na Vandaag
Boekbegeleiding: Brenda van Es
Redactie: Vivian de Gier
Eindredactie: Ellen Meijer
Vormgeving: Anke Amir-de Kroon

ISBN 978 94 92613 11 0

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd via druk, fotokopieën,
geautomatiseerde gegevensbestanden of welke andere wijze ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Schijn
end van je ziel
Schijn
heilig overtuigt
Schijn
baar je nieuw
Schijn
bedriegt

CURAÇAO

Onder mij verschijnt het lonkende blauw. Nog een klein stukje vliegen en daar ligt het. Een oase van groen, met zijn gekromde vorm en grillige punt van de Christoffelberg, de azuurblauwe baaien aan de zuidkust en ruige noordkust met uitgeslepen, scherpe rotspunten. Het Caribisch stukje Nederland dat voor de komende twee jaar weer ons thuis wordt. Curaçao.

In de hal van Curaçao International Airport – in de volksmond Hato genoemd – drommen de passagiers samen in rijen voor de balies van de douane. De rij voor inwoners is bijna leeg.

‘Volgende keer ga ik daar ook langs om lekker vlot het vliegveld te kunnen verlaten,’ zeg ik, terwijl ik mijn man Frank aanstoot en naar de lege balie wijs. We grinniken naar elkaar. Hij is blij dat we terug zijn op het eiland. Zijn werk bij de Koninklijke Marine geeft ons de kans om voor een

tweede keer dit avontuur aan te gaan. Eenmaal voorbij de douane hebben we contact met een collega van Frank. Hij zal ons naar het bungalowpark brengen. Daar gaan we tijdelijk wonen, totdat de container met onze spullen er is en de douane alles heeft vrijgegeven. Een paar weken, schat ik in. Wanneer we onze koffers van de band halen, kunnen we die van Dave, onze jongste zoon, niet vinden. Een paar keer draait eenzelfde koffer voorbij, een blauwe Samsonite, maar op het label staat een andere naam. Frank besluit de koffer mee te nemen.

‘Als iemand de bagage van Dave per ongeluk heeft gepakt, zoekt diegene vast contact met het vliegveld.’ Hij slingert de koffer op het karretje en we lopen naar buiten. Het zonlicht is oogverblindend fel. Geuren van deodorant, bier en stof mengen zich op de drukke parkeerplaats. Het is een komen en gaan van locals, expats en toeristen. Veel mensen worden opgehaald door vrienden of collega’s die, traditiegetrouw, een gevulde koelbox bij zich hebben. Een hartelijk weerzien onder de hete zon met een koel drankje.

De collega brengt ons in een busje naar de andere kant van Willemstad. Onderweg komen we voorbij de bekende plekken en we verbazen ons erover dat in veel panden heel iets anders zit dan de vorige keer dat we hier woonden. De winkels, restaurantjes en *trucki di pan* – foodtrucks met broodjes of verse fruitdrankjes. De stoffige wegen met slecht wegdek. Alles voelt direct weer vertrouwd.

Na aankomst in de bungalow vraagt Dave: ‘Mag ik proberen de koffer open te maken?’ Frank kijkt eens naar het cijferslot en legt uit: ‘Als je bij 000 begint en dan zo gaat

optellen, moet je een keer de goede code tegenkomen.’

‘Laten we hopen dat ze niet 938 hebben gekozen,’ lacht Dave en hij begint dapper aan zijn missie. Na een half uurtje klinkt een vreugdekreet door de kamer. De code is gekraakt! 2-4-6. Klik. Dave opent voorzichtig de koffer en als we alle drie naar de inhoud kijken, schieten we in de lach. Een boxershort met de Friese vlag erop.

‘Het is niet te hopen dat ze mijn koffer openmaken,’ zegt Dave. ‘Als ze maar van mijn koksmessen afblijven.’

‘Ik heb net contact gehad met een medewerker op Hato en zodra ze meer weten over je koffer, bellen ze mij.’ Frank sluit de koffer weer en zet hem aan de kant. Hij ziet er gelukkig uit. Zijn kortgeknipte, bruine haar vertoont wat grijze sporen bij de bakkebaarden.

Ik neem de bungalow eens in me op. De vloer is, net als de veranda, betegeld met terracottakleurige tegels met dikke, grijze voegen ertussen. De grote openslaande deuren geven toegang tot de ruime woonkamer en keuken. Op het aanrecht lopen mieren. Een teken dat het hier niet goed schoon is. Ik huiver even. De gedachte aan kakkerlakken en mieren vind ik vreselijk. Vieze kruiers. Aan de woonkamer grenzen twee slaapkamers, met daartussen een badkamer. Ik pak de koffers uit en leg onze toiletpullen in de badkamer.

‘Kom je even wat drinken, schat?’ vraagt Frank, terwijl hij de drankjes op het tafeltje op de veranda zet. Er staan rotan stoelen met simpele kussens erin. ‘Proost,’ zegt hij. Prompt gaat zijn mobieltje. Hij voert een kort gesprek en nadat hij heeft opgehangen vertelt hij dat de koffer inder-

daad bij andere mensen is, in een bungalow bij Fontein in de buurt. 'Dat ligt helemaal op Banda Abou bij Westpunt, bijna aan de andere kant van het eiland.'

'Het komt goed, schat,' zeg ik tegen Dave. 'Die mensen zijn vast niet van die slotenkrakers zoals wij, dus je spulletjes zijn veilig. Voor nu kun je een tandenborstel uit mijn toilettas gebruiken. Daar zit een reserve in.'

'Morgen haal ik met de dienstauto je koffer op. We hebben afgesproken om de koffers te ruilen op het vliegveld,' legt Frank uit.

We zijn moe en het tijdsverschil is voelbaar. De avond valt wanneer we richting het strand wandelen om een pizza te eten bij Zanzibar. De sfeer in het restaurant is gemoedelijk en het eten smaakt goed. Onder een grote rechthoekige overkapping, bedekt met palmladeren en gesteund door een frame van hardhouten palen en balken, staan tafels en stoelen omringd door fraai beklede loungebanken. Aan de palen en balken hangen zilverkleurige lampen in Arabische stijl. Na de maaltijd nemen we ons drankje mee en zoeken een plekje aan het strand. Op een paar strandbedjes blazen we uit van de dag. Dave is stil en kijkt voor zich uit over zee.

Ik denk terug aan ons vertrek. Uitgezwaaid door onze oudste zoon Max, mijn moeder, zus Nina en wat vrienden van Dave, reed de taxi de straat uit. Ik worstelde met mijn emoties. Verdriet om iedereen achter te laten, maar tegelijkertijd spanning voor wat ging komen. Ik had nooit gedacht dat ik op mijn zevenenveertigste nóg een keer op Curaçao zou gaan wonen. Onderweg naar Schiphol zat ik achter in de taxi naast Dave. Hij was zo stil. Op de Afsluitdijk

vroeg ik zachtjes: 'Gaat het?' Hij draaide zijn gezicht naar me toe en ik zag de tranen in zijn ogen. 'Laat mij maar even,' was zijn antwoord en hij keek weer naar buiten over het IJsselmeer. Frank zat naast de chauffeur. Hij kletste honderduit over, in mijn ogen, onbelangrijke zaken. Hij had geen flauw benul van wat zich achterin afspeelde.

Nu, op het strand, achtduizend kilometer weg van huis, zitten we in stilte. We gaan een nieuw thuis opbouwen. Alweer. Dat waren precies de woorden die Dave eruit spuilde in zijn frustratie voor ons vertrek. 'Ik heb net m'n draai weer gevonden; leuke vrienden, een vriendinnetje en nu moet ik wéér alles achterlaten voor dat werk van hem,' had hij boos naar zijn vader geroepen. En waarschijnlijk ook naar mij. Waarom was ik daar niet beter in geweest? Ik had toch alle tegenargumenten kunnen benoemen? Het leek geen zin te hebben, want voor alles wat we probeerden te zeggen, volgden drie redenen om wél te gaan. De belangrijkste reden was: omdat Frank het zo graag wilde. Nog één keer naar Curaçao, voordat hij met pensioen zou gaan. Zijn geliefde eiland, waar hij zich zo gelukkig voelde. Maar wij dan? Max dan? Hij woonde al sinds zijn negentiende op zichzelf en het was vooral makkelijk dat hij op ons huis kon passen. Toch was het lastig om hem op zijn 22ste achter te laten. Hij zou in plaats van huur aan de woningbouwvereniging huur aan ons betalen. Dan was de hypotheek gedekt. Gas, water en elektra waren voor zijn rekening.

Ik kijk nog eens naar Dave. Net achttien jaar geworden. Slank en lang. Kort geschoren, blonde haren, blauwe ogen en een mooie rechte neus. Een oorbelletje in zijn rech-

teroor en aan zijn middelvinger de zilveren zegelring van opa. Wat zou mijn vader daar trots op zijn geweest.

De volgende ochtend staan we vroeg op. Slapen in de tropen is weer even wennen. De ronkende airco in de kozijnen, de houten shutters 'voor de ramen' die elk nachtelijk geluid doorlaten en niet te vergeten de muggen. Het vreemde bed heeft ook niet geholpen om bij te komen. Frank is al vroeg naar zijn werk vertrokken. Hij is opgehaald door een collega en later op de dag komt hij met een dienstauto naar huis. Dave en ik rommelen wat rond in de bungalow. Hij zoekt uit welke zenders er op de televisie zijn. Plotseling schuift hij een stoel vlak voor het scherm en roept op kinderlijke toon: 'Mamma, kijk! Sesamstraat! Pino...'

We schieten in de lach. Dave zapt verder, op zoek naar iets voor zijn leeftijd en ik probeer het gezellig te maken door een glas neer te zetten met een tak kleurrijke bougainville erin.

'Hallo vakantiegangers.' Frank staat om elf uur ineens voor de deur. Even later opent hij de kofferbak van een spierwitte Toyota. 'Ja, mijn koffer!' Dave springt op en helpt Frank met dragen. Binnen draait hij meteen aan het cijferslot, opent zijn koffer, rommelt wat door zijn spullen en steekt een bundel in de lucht. 'Gelukkig, mijn koksmessen zijn er nog.'

Na het behalen van zijn mbo-diploma voor Zelfstandig werkend kok kreeg hij van ons een Japans koksmes. Hij had het samen met de messen van de opleiding meege-

nomen, zodat hij ze meteen kon gebruiken als hij voor ons ging koken.

‘Fijn dat alles terecht is,’ zeg ik en kijk daarna Frank aan. ‘Koffie?’

‘De andere mensen dachten precies hetzelfde als wij; het zou de volgende ochtend wel goed komen.’

Hij knikt als antwoord op mijn vraag.

‘Hoe was het op je werk?’

‘Goed. Even kennis gemaakt met de nieuwe collega’s op kantoor en mijn chef de hand geschud.’

‘Mooi dat je de auto kunt gebruiken.’

Frank kijkt me terloops aan en zegt: ‘Daar zit wel aan vast dat ik telefoonwacht heb de komende veertien dagen. Dan sta ik dus dag en nacht beschikbaar.’

‘Gebeurt er ‘s nachts veel dan?’

‘Alles wat het daglicht niet kan verdragen,’ grijnst hij. ‘De jongens op kantoor zeiden dat het rustig was. Zodra deze periode met de telefoonwacht klaar is, regel ik een huurauto. Mag via de baas. Dan kunnen we zelf ook onze gang gaan, want in de dienstauto mag ik niet toeristisch doen.’ Frank neemt een slok koffie en we veranderen van gesprekstof.

Het is helemaal niet rustig. Om drie uur ‘s nachts gaat de telefoon. Frank antwoordt en staat op om naar kantoor te gaan. ‘De bemanning van het kustwachtvliegtuig heeft bootjes gezien,’ fluistert hij in mijn oor en geeft me een kus op mijn haar. Hij vertrekt naar marinebasis Parera, middenin Willemstad, en het wordt weer stil in de bungalow.

Frank komt na een uur terug. Ik rol me om wanneer hij weer naast me in bed ligt: 'Is het allemaal gelukt?' 'Go-fast boten,' zegt hij, 'het was een acht meter lange open boot, met vier motoren. Drie mensen aan boord, een hele lading jerrycans met brandstof en ook pakketten drugs. Ik heb de bemanning van de cutter van de kustwacht opgeroepen, het schip is onderweg naar de go-fast. Morgen hoor ik wel hoe het afgelopen is. De cutter werkt samen met de Dash-8, ons vliegtuig.'

'Goed geregeld, schat. We lezen het morgen vast in de krant als ze de boeven gevangen hebben, welterusten.' Ik draai me om en probeer weer in slaap te komen. Om vijf uur gaat de wekker opnieuw, want Frank moet om zes uur op kantoor zijn. Hij werkt tot vier uur, meestal wordt dat een uur later.

***

We zijn verhuisd van het vakantiepark naar onze eigen woning in Villapark Girouette. Dat ligt midden in Willemstad en een stuk dichterbij de marinebasis. De ingang van het park wordt 's nachts beveiligd. De hekken tussen de gele muren, met een wachtershuisje in het midden, zijn van zeven uur in de avond tot zes uur in de ochtend dicht. Dan kun je alleen naar binnen met een toegangspas. De naam van het park staat in grote letters op de muren. De verf op de witte reliëfletters ziet er verweerd uit. Ze worden overwoekerd door bougainville, cactussen en roze bloeiende oleander. Voordat de inboedel arriveerde, heb ik mijn auto opgehaald bij Caribbean Moving Services. Gelukkig had hij geen schade na een

reis van drie weken op een containerschip. Ik ben blij dat ik mijn eigen auto weer kan gebruiken. De huurauto was een oud brik met overal zonneblaren in de lak en een muf rui-kend, uitgezakt interieur. Frank had hem nodig om op zijn werk te komen, maar hij rijdt nu weer in de dienstauto.

De auto's worden steeds belangrijker. Dave is bezig met rijlessen. Die regelde Frank voor hem toen we nog in het bungalowpark verbleven. Voor Dave is het een wekelijks verzetje en hij kijkt ernaar uit om zelf te mogen rijden. Zeker nu zijn schooljaar ook gestart is. Totdat hij zijn rijbewijs heeft, breng en haal ik hem als hij ergens heen moet. Frank brengt hem soms naar school, als hij wat later kan beginnen.

Het schoolgebouw staat op de hoek van de Greb-belinieweg en Mato Grossostraat, in Otrobanda. Het heeft lila muren, met op de eerste etage witte shutters voor de ramen en op de begane grond witte zonneschermen. Naast de hoofdingang zijn vier banen geschilderd op het beton in pastel lila, geel, blauw en groen. Om het schoolterrein staat een muurtje met daarop een metalen hek met witte spijlen. In het hek zit een kleine, afsluitbare poort met een wit golf-platen dakje erboven.

School valt tegen de eerste weken. 'Sta ik daar, als blanke, blonde jongen op een school vol kinderen van getin-te afkomst,' vertelde Dave na zijn eerste dag. 'Ik voel me een bezienswaardigheid en niemand lijkt de moeite te nemen om me te helpen.' Dan is er nog de taalbarrière. Zijn medestudenten spreken Spaans of Papiamentu. Na een paar weken wordt het beter en zijn er een paar jongens die hem wegwijs maken op school.

Zelf ben ik intussen al dagen druk met uitpakken en schoonmaken. Het is september en de temperatuur stijgt soms tot 38°C. Met een theedoek om mijn hoofd als zweetband, sop ik de keukenkasten uit, om daar straks de pannen en het servies netjes in op te ruimen. ‘Gaat lekker die diensten, hè?’ vraag ik wanneer Frank voor de zoveelste keer wordt weggeroepen. ‘Ja sorry, het is echt een gekkenhuis.’ Hij moet alweer terug naar zijn werk en heeft zelfs extra diensten aangenomen, omdat hij dan langer gebruik kan maken van de dienstauto.

Ik zucht even van frustratie. Het is allemaal zo veel. Nieuwe baan, nieuwe mensen en een nieuw huis. Tussen het uitpakken van de meer dan tweehonderd dozen en pakketten door maak ik tijd om boodschappen te doen voor een gezellig avondje. Wat stokbrood, Franse kaasjes en een fles wijn. Tegen etenstijd zet ik alles klaar op de inpandige veranda en steek de kaarsen in het windlicht aan. Ik wil hem verrassen. Een beetje ontspanning in al die hectiek. Hij is laat.

Dave komt even uit zijn kamer om wat te drinken, ‘O lekker, kaasavondje. Ik heb zo nog wel een wedstrijd online met mijn gameteam, mag ik daarna erbij komen zitten?’

‘Natuurlijk kerel, we hebben de hele avond. Pappa is laat. Er zal nog wel iets gaande zijn.’ Dan hoor ik het hek opengaan en Frank rijdt de auto het pad op. Ik schenk witte wijn voor hem in. Hij komt de hoek om met zijn spullen en ziet de setting. ‘Wat heb je het gezellig gemaakt.’ Snel legt hij zijn spullen weg en grapt: ‘Vlug, een broodje in mijn mond, dan kan ik de telefoon niet opnemen.’

Voor ik het weet gaat dat vervloekte ding weer.

Frank hoort de boodschap, kijkt naar me en antwoordt: ‘Is er een explosie geweest voor de kust van Venezuela? Dan moet ik de kustwacht bijstaan, ik kom eraan.’

Dave komt uit zijn kamer na zijn game en vraagt verbaasd: ‘Waar is papa, ik dacht dat ik net zijn auto hoorde?’

‘Ja, dat heb je goed, hij is alweer weg.’

‘Nou, dan moeten wij het maar gezellig maken, toch?’ Hij smeert een broodje en steekt het in één keer in zijn mond.

Ik grijns en wijs op zijn bolle wang. ‘Wil je wat drinken daarbij?’

Dave vertrouwt me toe dat hij toch zijn draai wel een beetje vindt. ‘Ik doe mijn best, mam.’

‘Daar ga ik vanuit, kerel, heb je nog iets gehoord van de steekproef op school van gisteren?’ informeer ik.

Ik had staan wachten op de parkeerstrook voor de school, maar Dave kwam maar niet naar buiten. Het hek bleef gisteren hermetisch dicht totdat de testen afgenomen waren en de kinderen naar huis mochten. Niemand kon de school verlaten totdat een leerkracht het kleine hek had geopend.

‘Ik was in orde, daarom mocht ik weg. Andere jongens zijn positief getest en zij worden geschorst als het nog een keer voorkomt.’

Ik houd het gesprek over de steekproef luchtig, maar stiekem ben ik heel blij dat ze op school onverwachte drugstesten uitvoeren. Ik weet dat Dave in Nederland ook wel eens wat heeft geprobeerd, dus deze steekproeven stellen me een beetje gerust. Zolang die er zijn, zal Dave zich

moeten gedragen met drugs.

‘Ik ben blij dat je goed door de test bent gekomen, doen ze die heel vaak?’ Ik nip aan mijn wijn.

‘Geen idee mam, ik weet wel dat iedereen elk kwartaal bij de GGD langs moet in Otrobanda, voor een test. Dat is voor soa’s, zoals chlamydia. Dan halen ze een wattenstaafje langs je kont en als alles in orde is, krijg je een kaart als bewijs dat je gezond bent. Dat heeft alles te maken met bacteriën.’

‘Best wel strenge controles, hè?’

‘Ja, maar niet vreemd als je ziet hoeveel drugs er op dit eiland zijn.’ Dave smeert nog een broodje.

‘Hebben jullie hier eigenlijk ook herfstvakantie?’

We kijken elkaar even aan en grinniken. Herfstvakantie. Klinkt best gek als het altijd rond de 32°C is. Dave pakt zijn schoolrooster erbij en kijkt. ‘Over drie weken heb ik een week vrij.’

‘Mis je Nederland?’

‘Best wel, het enige wat ik nu heb is mijn online gamen. Dan heb ik contact met Richard en zo.’

‘Wel mooi dat je op deze manier contact kunt houden met je vriend,’ bevestig ik. ‘Zou je naar Nederland willen?’

‘Zou dat kunnen dan?’ Meteen volgt er een waterval aan ideeën en leuke dingen die hij dan wel zou willen doen.

‘Ik zal het eens aan papa vragen, hij kan kijken wat er mogelijk is.’

Tegen half elf komt Frank pas thuis. De kaasjes zijn

bijna op of uitgedroogd. Ik schenk weer een glas wijn voor hem in. 'Wil je nog iets anders eten?'

'Nee, even lekker zitten, ik pak nog wel wat.'

'Wat was er allemaal aan de hand?'

'Een explosie bij Punto Fijo, op het Paraguana-schiereiland in de grootste raffinaderij van Venezuela. Ze dachten eerst dat het iets op zee was, maar hier konden we verder niet bij helpen, dus de ondersteuning is afgeblazen en de cutter komt naar huis terug.'

'Ik heb vanavond met Dave zitten praten en hij zou eigenlijk heel graag naar Nederland willen in de schoolvakantie, denk je dat er iets mogelijk is?' Ik onderdruk een geeuw. 'Ik dacht dat we misschien gebruik kunnen maken van een gezinsherenigingsticket?'

'Ik zal het op mijn werk eens navragen.' Frank drinkt zijn laatste slokje wijn. 'Sorry dat je gezellige plannen in duigen vielen vanavond. Ik vond het heel lief dat je dit geregeld had voor me.' We sluiten af en gaan naar bed.

***

'Waarom gooi je die flesjes niet in de bak in de keuken?' Ik sta in de deuropening van Daves kamer, 'en waarom vind ik kaaskorsten en een mes in je nachtkastje?'

'Hoezo? Ze zitten toch in de prullenbak?' Ongeïnteresseerd speelt hij een spel op de Xbox en hij neemt niet de moeite om me aan te kijken. 'Zeur niet zo.'

'Jemig Dave, je weet toch dat je vuilnis goed weg moet gooien? Anders lopen hier straks overal mieren. En

waarom stop je die flessen in de la van je televisiemeubel?’
Ik stoor me aan zijn gedrag. Geen antwoord.

‘Ik wil dat je voortaan je rotzooi weggooit in de
keukenbak, oké?’ Geïrriteerd gooit hij zijn controller op het
bed en loopt langs me naar de keuken, ‘Ik had gewoon trek
‘s avonds toen ik een film zat te kijken, niet zo erg toch?’

‘Nee, maar dat is smerig in je slaapkamer. Kom op
kerel, je weet toch hoe het werkt in de tropen?’ Ik loop ach-
ter hem aan de keuken in en raak zijn arm even aan. ‘Zit je
iets dwars? Praat met me, hè, als je iets lastig vindt. Je weet
dat ik er voor je ben. We moeten er samen wat van maken.’

Zijn houding wordt zachter. ‘Ik wil hier helemaal
niet zijn mam, dat weet je.’

‘Ik weet het, het spijt me. Wat had ik moeten doen,
je in Nederland achterlaten?’ Ik zucht. ‘Bovendien had je va-
der al vastgesteld hoe het moest zijn. Ik kon hem niet op
andere gedachten brengen.’

‘In Nederland blijven had ik prima gevonden.’

‘Dave, hoe dan? Je was pas zeventien toen we het
besluit namen. Je had geen inkomen, tenminste, zeker niet
genoeg om van te leven,’ zeg ik. ‘Had je dan met Max samen
in ons huis moeten wonen?’

‘Weet ik veel, daar is het nu toch te laat voor. Ik zit
al hier.’ Ik voel me machteloos en trek hem naar me toe voor
een knuffel. Die hebben we allebei even hard nodig. Ik merk
hoeveel langer hij is dan ik, als mijn hoofd zijn kin raakt. Hij
vraagt of we iets zullen drinken in het zwembad. Ik verman
me, de spanning is gebroken.

‘Kan ik er al in?’ roept Dave vanuit de keuken. Hij